

Elinvoimakeskus

Kestävää tulevaisuutta tekemässä

Livskraftscentralen

I riktning mot en hållbar framtid

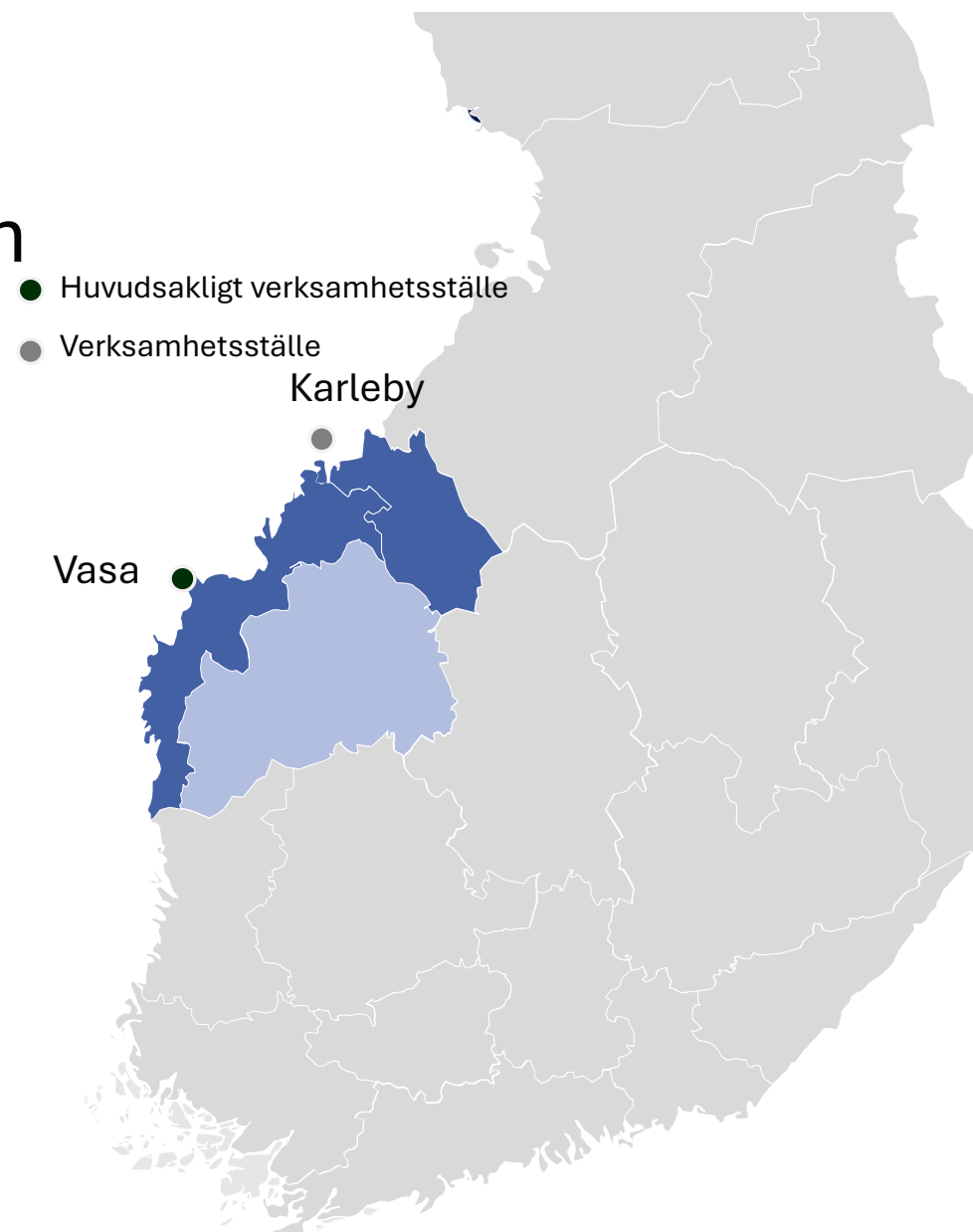
– tillsammans och nära

9.4.2026

Verksamhetsområdet för Livskraftscentralen i Österbotten

- **Verksamhetsområdet består av landskapen Österbotten och Mellersta Österbotten**
- **Livskraftscentralen i Österbotten har sitt huvudsakliga verksamhetsställe i Vasa och ett verksamhetsställe i Karleby.** Utöver det kan det finnas personal som arbetar vid andra livskraftscentralers verksamhetsställen, t.ex. i Seinäjoki.
- **Till livskraftscentralen överförs de uppgifter inom näringsansvarsområdet som NTM-centralen i Österbotten sköter idag.**
- **Livskraftscentralen i Österbotten kommer dessutom att sköta trafiksystemuppgifter förutom i landskapen Österbotten och Mellersta Österbotten också i landskapet Södra Österbotten.**
 - Obs. de uppgifter som gäller väghållning sköts av Livskraftscentralen i Södra Österbotten på ett område som omfattar alla de tre österbottniska landskapen
 - Obs. uppgifter inom miljöområdet kommer inte att finnas vid Livskraftscentralen i Österbotten

Livskraftscentralen

I DENNA PRESENTATION

- 1) Info om påföljder**
- 2) Satellituppföljningen sommaren 2026**
- 3) Grönträdor, Naturvårdsvallar,
Fodervallar och Mångfaldsåkrar!**

Livskraftscentralen

VAD ÄR EN PÅFÖLJD?

- En påföljd är en anmärkning eller stödminskning för stöd som söks. Kan vara procentavdrag för ett stöd eller skifte.

Villkorlighetspåföljder (Växttäcke 33%, växtföljd/diversifiering, gödsling, växtskydd, 3 m. skyddsremsa, o.s.v.) berör i stora drag alla stöd. Här baseras påföljdsprocenten på basen av omfattningen av bristen. Anmärkning, 1, 3 eller 5 procent. Vid upprepning av samma brist höjs procenten.

Påföljder kan uppstå till följd av åkerövervakning (inkl. Dokumentövervakning), administrativa kontroller (kommun) eller satellituppföljning.

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

PÅFÖLJDER

Beräknas enligt arealskillnad (skillnaden mellan den ansökta och den godkända arealen).

Orsaker till minskning kan t.ex. vara:

- Ej godkänt som jordbruksmark**
- Gränskorrigeringar**
- Försummelse av stödvillkor (jordbruksverksamhet, marknadsduglig skörd osv.)**

Ju större arealskillnad, desto större påföljd!

Påföljderna beräknas alltid per växtartsgrupp (=samma stödnivå). Samma fel kan orsaka olika stora påföljder beroende på grupp -> i en liten grupp blir påföljderna lätt större

Stora påföljder och allvarliga försummelser kan i värsta fall leda till att stöd ej betalas ut. Även tidigare och kommande års stöd kan påverkas.

Allvarlighetsgraden av arealpåföljder

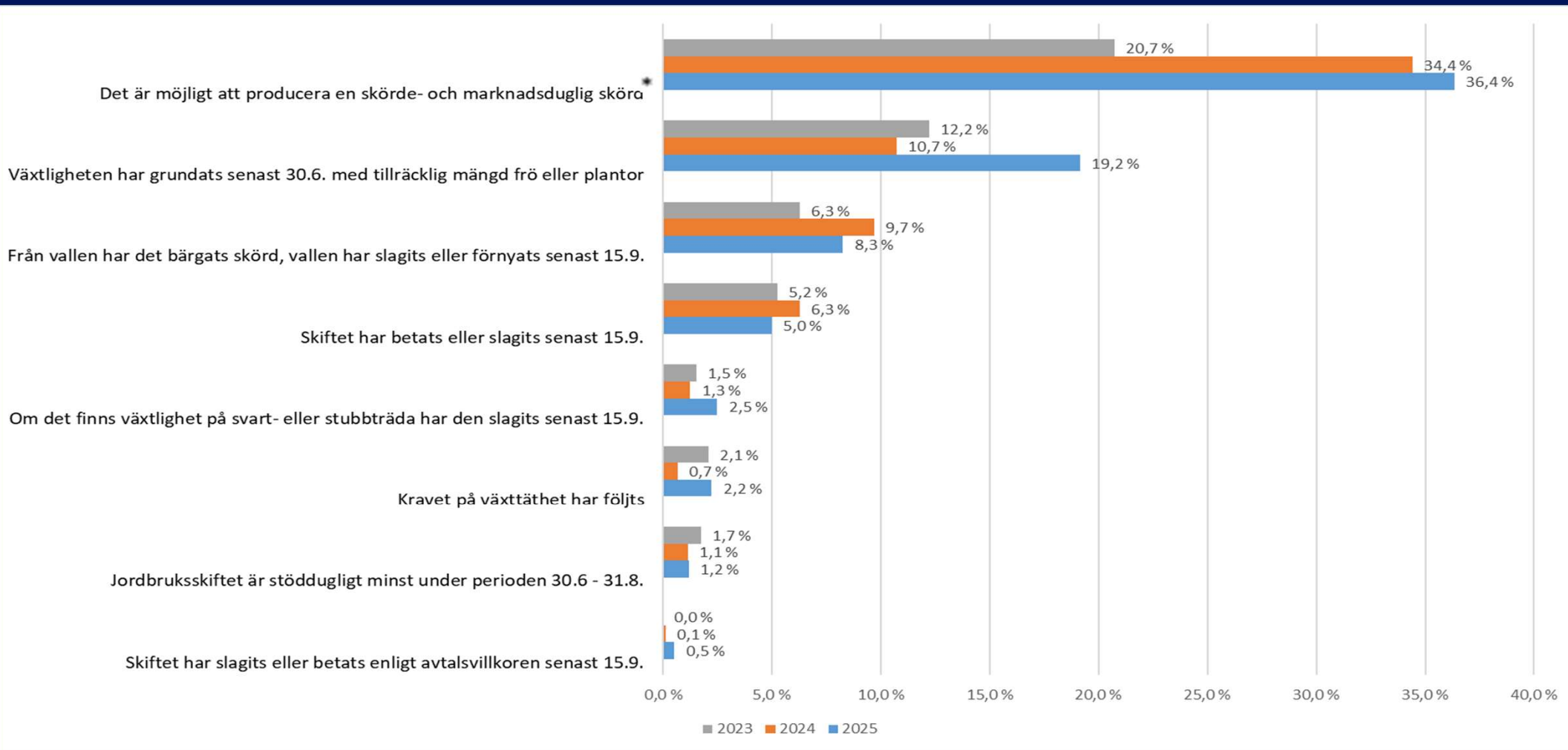
Ju större arealskillnad → desto större påföljd

- Stöd kan inte betalas till ett högre belopp än vad som ansökts
- Det finns tre nivåer av arealpåföljder
 - Liten skillnad (*högst 3 % eller 2 ha*) → Avdrag
 - Stödet sänks i förhållande till arealskillnaden
 - Betydande skillnad (*över 3 % eller över 2 ha, men högst 50 %*) → Sanktion
 - Stödet sänks med 1,5 gånger den procentuella skillnaden i areal
 - Mycket stor skillnad (*över 50 %*) → Stöd betalas inte och påföljd överförs
 - Stödet sänks med 2 gånger den procentuella skillnaden i areal

Stödsystem	Konstaterat över det anmälda	skillnad $\leq 3\%$ eller ≤ 2 ha	3% eller 2 ha $<$ skillnad $\leq 50\%$	skillnad $> 50\%$
EU-finansierade stöd	Fastställs till det ansökta	Avdrag av stödet	Stödet sänks x 1,5	Stödet sänks x 2 → Stöd betalas inte + påföljd överförs
Nationella arealstöd	Fastställs till det ansökta	Avdrag av stödet	Stödet sänks x 1,5	Inget stöd betalas

Livskraftscentralen Påföljder i åkerövervakningen (Hela landet)

Livskraftscentralen

UNDBIK PÅFÖLJDER!

- 1) Ange inte areal som inte är jordbruksmark.**
- 2) Ange växter och åtgärder korrekt**
- 3) Bekanta dig noggrant med stöd villkoren**
- 4) Gör ändringsanmälan i tid ifall fel upptäcks eller växtlighet inte har lyckats**
- 5) Reagera i tid på begäran om utredning och förvaltningens övriga begäran om handlingar**

9.4.2026

KONTROLLERA FÖLJANDE INNAN ODLINGSSÄSONGEN DRAR IGÅNG!

Livskraftscentralen

- Att markkarteringar och stallgödselanalyser är giltiga! Om nya tas bör de vara i kraft då gödslingen görs! *OBS! Det är datumet då analysen blivit klar som gäller, INTE provtagningsdag eller inskickningsdag!*
- Att Spruttest och Växtskyddsexamen inte blivit föråldrade!
- Gör gödslingsplanering enligt markkarteringen!
- Att Växtskyddsmedlen fortfarande är godkända!

Livskraftscentralen

MISSTANKAR OM BEDRÄGERI

Med bedrägeri menas att ”Verksamheten ser ut att vara avsiktlig och vilseledande”
T.ex. Förfalskning av dokument eller bilder.

I såna fall görs alltid en begäran om förundersökning till polisen!

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

Livskraftscentralen

Satellituppföljningen

Vad följs upp med satellit 2026?

Tidtabell för utredningsbegäran

Hur göra vid en
utredningsbegäran

Hur ta en bild?

Nytt i Vipu-mobilen

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

Livskraftscentralen

VAD FÖLJS UPP MED SATELLIT 2026?

Skiftet är jordbruksmark

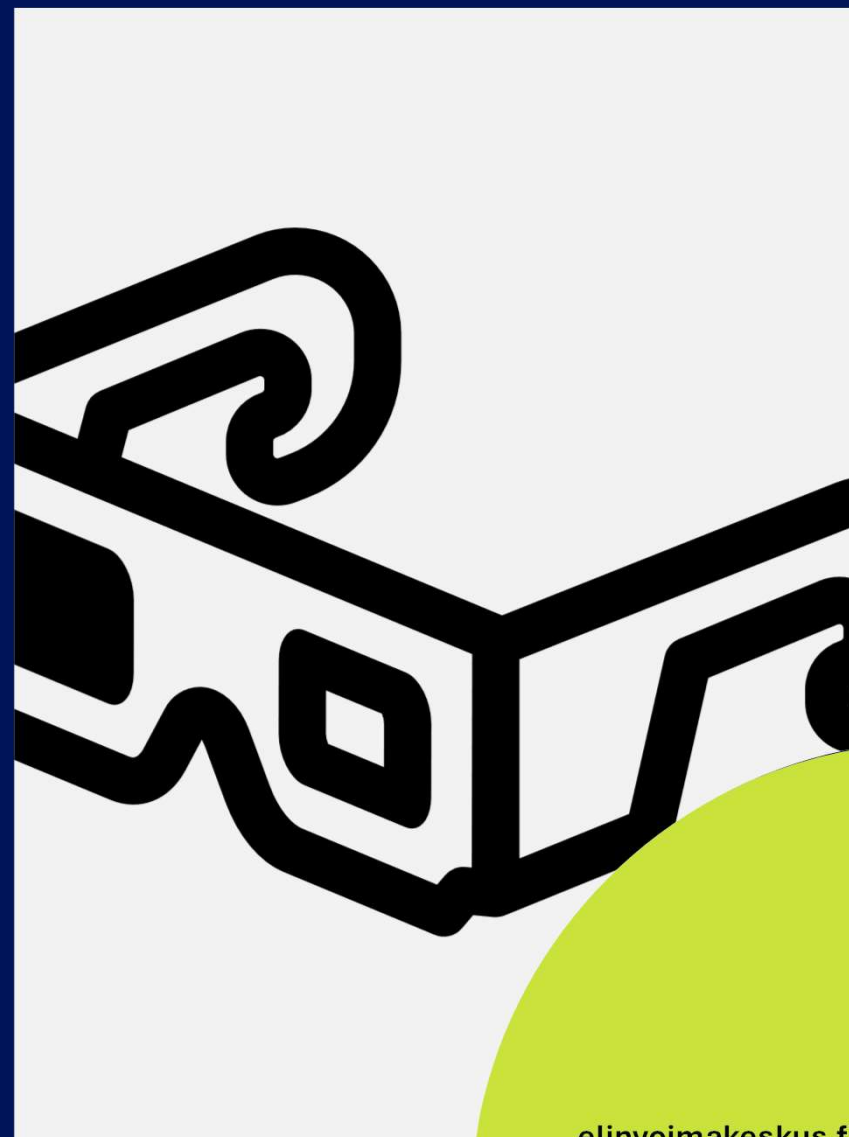
Växten motsvarar den anmälda

Skiftet har slåttats/betats senast 15.9

**Bärgning av skörd på
skyddszoner/torvåkrar senast 15.9**

**Växtbeståndet har bevarats på
mångfaldsåkrar och markförbättrings-
och saneringsgrödor**

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

Livskraftscentralen

NYTT INOM SATELLITUPPFÖLJNINGEN FR.O.M. 2026!

Mångfaldsväxter

- Ett urval görs på skiften anmälda med mångfaldsväxter och som får begäran.
- Resterande skiften följs upp som tidigare.
- Skicka bildsvar då växtligheten kan konstateras.

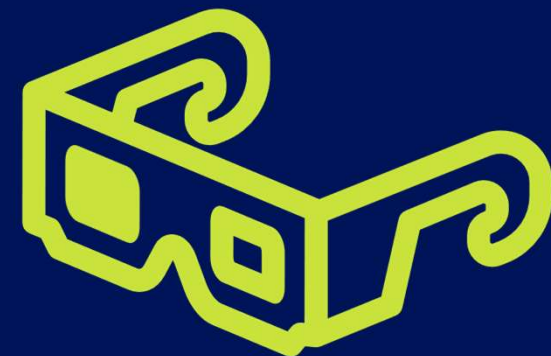
Alternativt växtskydd för trädgårdsväxter - Marktäckning

- Alla skiften med åtgärden får begäran om fotografi
- Bilden kan skickas då skiftet har täckning enligt villkoren.

Dessa begäran börjas skickas efter stödansökan avslutats. Sista bildtagningstidpunkt är 13.10!

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

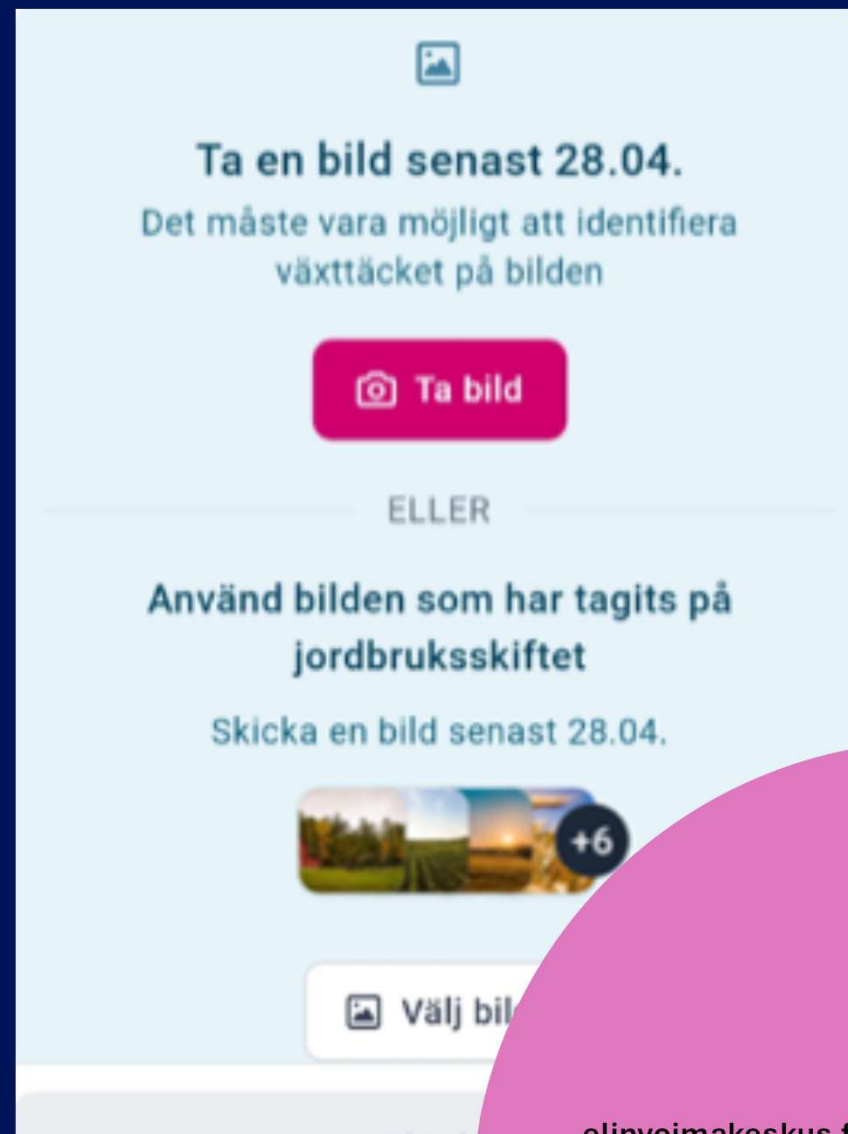
Livskraftscentralen

TIDPUNKTER FÖR UTSKICKANDE AV BEGÄRAN

Begärandena börjar skickas ut (beroende på typ) fr.o.m. att stödansökan avslutats och fram till 6.10.

Tiden för när bilden ska tas finns med i den utskickade begäran.

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

Vad ska man göra när man får en begäran om utredning av slätter

- ✓ Om du ännu inte har slagit ska du göra det senast 15 september.
- ✓ Ta en bild senast 15 september där slåttern syns tydligt. Skicka bilden senast den 13 oktober

Vänta inte på satellitens slätterobservationer - satelliten upptäcker den inte alltid.

- ✓ Om du inte senast den 15 september lyckas ta en bild som tydligt visar slåttern, annullera skiftets stöd i Viputjänsten senast den 1 oktober

När du annullerar stöden själv leder det inte till några påföljder.

Om du inte gör någondera av de ovan nämnda kan det leda till påföljder. I värsta fall betalas inga stöd och det kan också leda till avdrag på framtida stöd.

Gör inte så här!

Ta en bild där det som efterfrågas framgår

Bild av hela skiftet, inte bara där du står

Ta bilden när det är ljus

Om det inte går att konstatera att villkoret följs utifrån den skickade bilden skickar handläggaren en ny begäran om utredning med symbolen → Att ta en tydlig bild besparar dig besväret att åka ut och ta en ny bild på åkern.

PLATSNÖGGRANNHET I VIPUMOBILEN

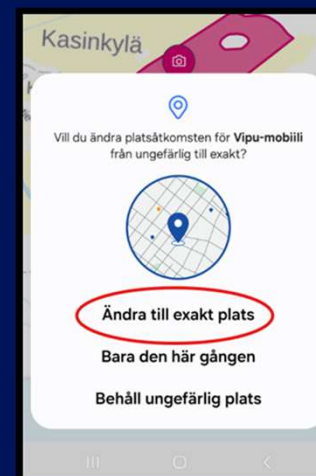
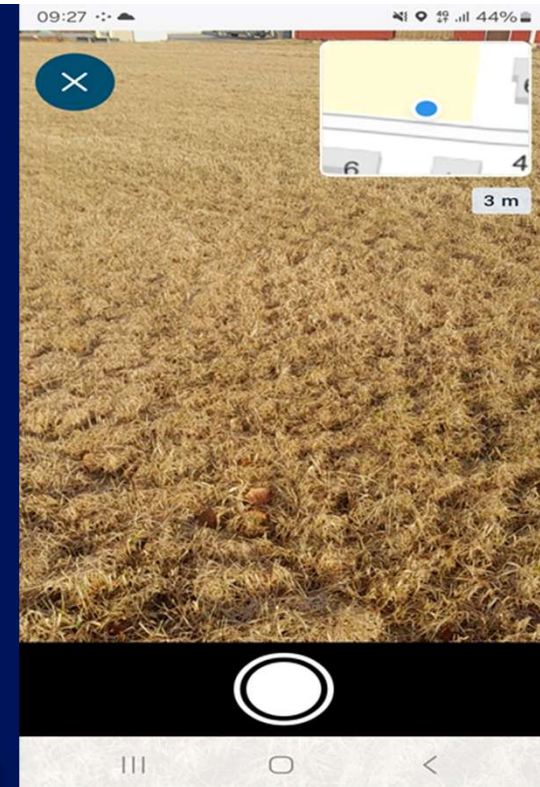
- Det är viktigt att bildens exakta position sparas när en fritt tagen bild ska användas senare i en begäran om utredning.

- Bildens position måste ligga inom skiftets gränser för att den ska kunna användas i en begäran om utredning.

- Om telefonen använder en ungefärlig position sparas punkten för fotografiet bara på ett ungefär där fotografen befinner sig vid fotograferingstillfället.

- När bilden tas visas en blå punkt på kartan som markerar fotografens position på kartan.

9.4.2026

Livskraftscentralen

Passiverade utredningsbegäran

Odlaren får fr.o.m. nu ett meddelande i Vipu-mobilen ifall en utredningsbegäran har blivit passiverad

Passivering betyder att begäran tagits bort och man inte längre behöver svara på den. Det kan t.ex. vara att satelliterna kunnat observera att åtgärden utförts eller att man korrigerat växt i ändringsanmälan

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

Livskraftscentralen

SKÄRPTA KRAV FRÅN 2026!

Grönträdor och Naturvårdsvallar

Fodervallar

Mångfaldsåkrar

9.4.2026

elinvoimakeskus.fi

GRÖNTRÄDOR OCH NATURVÅRDSVALLAR

Skärpta krav!

Får vara gammalt gräs, MEN gräs- och vallfodergrödorna bör utgöra över 50% av växtbeståndet. Växtligheten bör förnyas om dessa växter börjar minska!

D.v.s. Åkrar med i huvudsak ogräs som sköts med slåtter duger ej längre för att uppfylla villkoren. -> Beroende på ogrässituationen kan påföljden bli 50-100% på skiftet i fråga.

Hur åtgärda?

Ett alternativ är att anmäla svartträda, glyfosatbehandla och sedan förnya växtligheten.

NYTT! Punktbekämpning av svåra ogräs på naturvårdsvallar är OK!

9.4.2026

Livskraftscentralen

Innan slåtter

Efter slåtter

Livskraftscentralen

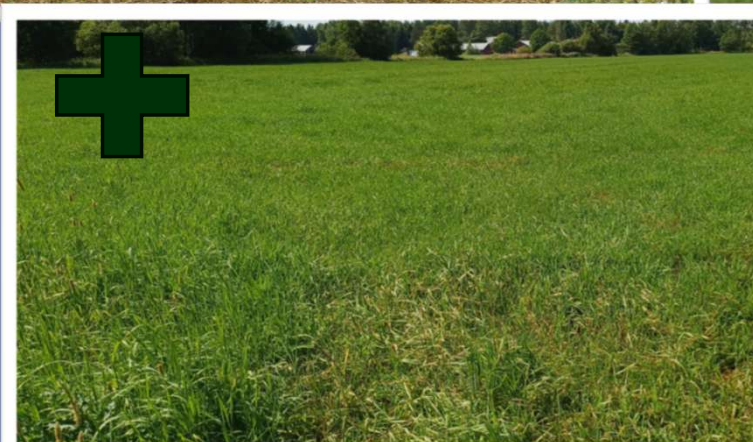
FODERVALLAR

Växligheten bör vara sådan att en marknadsduglig skörd kan produceras

Anmäl denna växtkod då du avser att ta en skörd!

Svagare vallar kan anmälas som grönträda eller naturvårdvall

9.4.2026

Livskraftscentralen

MÅNGFALDSÅKRAR (VILT, ÄNG, LANDSKAP OSV.)

Skärpta krav till 2026!

Bör nu bilda ett täckande växtbestånd!

Nu betalas EJ ersättning ifall växtbeståndet inte har lyckats.

**I sådana fall, gör ändringsanmälan till återtagande av stöd eller t.ex. "Ettåriga sådda grödor" (beroende på blandningen)
Rådfråga kommun!**

Kravet följs upp med satellit samt vid en vanlig åkerövervakning.

9.4.2026

DELTA GÄRNA I ÅRETS EKOSTÖDSKOLNING

Livskraftscentralen

<https://maaseutu.fi/tapahtuma/luomutukikoulutus-2/> (9.4.2026 kl. 10-12, finska)

<https://maaseutu.fi/sv/tapahtuma/ekostodutbildning-2/> (15.4.2026 kl. 18-20, svenska)

Livskraftscentralen

TACK!

Kontaktuppgifter:

Ulf-Erik Häggvik, ulf-erik.haggvik@livskraftscentralen.fi, 0503128567

Jesper Bergman, jesper.bergman@livskraftscentralen.fi, 0503128632

Jessica Snygg, jessica.snygg@livskraftscentralen.fi, 050 5288064